

TÌNH HÌNH NHIỄM GIUN XOĂN DẠ MÚI KHÉ Ở BÒ TẠI HUYỆN KRÔNG BÚK, TỈNH ĐẮK LẮK

Nguyễn Thị Vân Anh¹, Nguyễn Ngọc Đình¹

Ngày nhận bài: 06/10/2021; Ngày phản biện thông qua: 16/12/2021; Ngày duyệt đăng: 15/01/2022

TÓM TẮT

Giun xoắn dạ múi khé thuộc họ Trichostrongyloidea gồm nhiều giống, ký sinh chủ yếu trên động vật ăn cỏ. Trâu bò nhiễm giun xoắn dạ múi khé bị giảm khả năng giữ chất chứa trong dạ cỏ và dạ múi khé, tiêu chảy, chậm lớn, thậm chí tử vong. Nghiên cứu cắt ngang thực hiện tại xã Cư Né, Cư Kbo và Ea Ngai thuộc huyện Krông Búk nhằm khảo sát tình hình nhiễm giun xoắn dạ múi khé trên đàn bò nuôi. Qua xét nghiệm mẫu phân từ 302 bò bằng phương pháp phù nổi, kết quả cho thấy tỷ lệ nhiễm giun xoắn dạ múi khé ở bò tương đối cao với 49,3% [khoảng tin cậy (KTC) 95%: 43,6 - 55,1%]. Bò nuôi tại huyện Krông Búk nhiễm các loài *Haemonchus* spp., *Trychostrongylus* spp., *Cooperia* spp. và *Ostertagia* spp. với tỷ lệ lần lượt là 27,2%, 13,2%, 2,32% và 1,66%. Bằng phương pháp phân tích hồi quy logistic đa biến cho thấy bò không được tẩy giun có tỷ số odds nhiễm giun xoắn cao hơn 1,82 (KTC 95%: 1,07 - 3,11) lần so với bò được tẩy giun; bò nuôi tại xã Cư Né có tỷ số odds nhiễm giun xoắn thấp hơn so với xã Cư Kbo 0,45 (KTC 95%: 0,25 - 0,81) lần; quy mô đàn từ 4 - 10 bò/hộ có tỷ số odds nhiễm cao hơn so với quy mô đàn < 4 con/hộ là 2,35 (KTC 95%: 1,34 - 4,11) lần. Nghiên cứu này cung cấp thông tin hữu ích cho việc làm giảm tỷ lệ lưu hành của giun xoắn dạ múi khé ở đàn bò trên địa bàn huyện Krông Búk.

Từ khóa: bò, Krông Búk, tỷ lệ, giun xoắn dạ múi khé.

1. MỞ ĐẦU

Giun xoắn dạ múi khé gồm các giống *Haemonchus*, *Mecistocirrus*, *Trichostongylus*, *Ostertagia*, *Marshallagia*, *Cooperia*, *Nematodirus* thuộc họ Trichostrongyloidea. Giun xoắn dạ múi khé phân bố rộng khắp trên toàn thế giới, ký sinh chủ yếu trên động vật ăn cỏ, loài gặm nhấm, trong đó có một số loài thuộc giống *Trichostrongylus* có thể lây sang người. Trâu, bò nhiễm giun xoắn dạ múi khé làm giảm khả năng giữ chất chứa trong dạ cỏ và dạ múi khé, gây tiêu chảy ảnh hưởng đến khả năng hấp thu dinh dưỡng dẫn đến còi cọc, chậm lớn (Dias E Silva et al. 2019). Trâu bò nhiễm *T. culobrifomis* với cường độ cao làm giảm trọng lượng, thậm chí gây tử vong (Rahman & Collins 1990).

Tại Thái Nguyên tỷ lệ nhiễm giun xoắn dạ múi khé ở bò dao động từ 40,2 - 66,6% (Phan Thị Hồng Phúc 2011). Nguyễn Văn Diên & cs. (2006) cho biết tỷ lệ nhiễm giun xoắn dạ múi khé ở bò tại một số địa điểm trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk là 48,2%. Tại huyện Krông Búk các thông tin về tỷ lệ lưu hành giun xoắn dạ múi khé ở đàn bò không có, gây khó khăn cho công tác phòng chống bệnh cho đàn bò.

Chăn nuôi bò nông hộ là hình thức phổ biến trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk nói chung và huyện Krông Búk nói riêng, do đó bò có nguy cơ nhiễm ký sinh trùng đường ruột đặc biệt là giun xoắn dạ múi khé cao. Bò nhiễm giun xoắn dạ múi khé

chậm lớn, ảnh hưởng đến năng suất chăn nuôi từ đó gây thiệt hại về kinh tế cho người dân. Để có cơ sở cho công tác phòng chống hiệu quả, chúng tôi tiến hành nghiên cứu này nhằm: (i) xác định tỷ lệ nhiễm và thành phần loài giun xoắn dạ múi khé ở bò nuôi tại huyện Krông Búk và (ii) xác định một số yếu tố liên quan đến sự nhiễm giun xoắn dạ múi khé ở bò.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng và vật liệu nghiên cứu

Đối tượng của nghiên cứu là giun xoắn dạ múi khé ký sinh trên bò ở mọi lứa tuổi nuôi 03 xã Cư Né, Cư Kbo, Ea Ngai trên địa bàn huyện Krông Búk.

Vật liệu nghiên cứu bao gồm mẫu phân bò, dung dịch NaCl bão hòa, trác vi thị kính, kính hiển vi, máy ly tâm, lamên, lam kính và các vật liệu khác phục vụ xét nghiệm chẩn đoán giun xoắn dạ múi khé.

2.2. Nội dung nghiên cứu

Tỷ lệ và thành phần loài giun xoắn dạ múi khé ở bò nuôi tại huyện Krông Búk theo: địa điểm, tính biệt, giống bò, lứa tuổi, phương thức nuôi, tẩy giun và số bò/hộ.

Yếu tố liên quan đến sự nhiễm giun xoắn dạ múi khé ở bò nuôi tại huyện Krông Búk: Địa điểm, tính biệt, giống, lứa tuổi, phương thức nuôi, tẩy giun, số bò/hộ.

¹Khoa Chăn nuôi thú y, trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Vân Anh, ĐT: 0985396345, Email: ntvanh@ttn.edu.vn.